

Slovanské Alpy.

Důležitá knížka pro turisty.

OBSAĦ:

Všeobecné pokyny; Program. Výstroj. Pochody. Povětrnost Vůdcové. Dieta cestovní. — Cestovní literatura. Mapy. — Seznam místních jmen slovinsky a německy. — Přehled horských tur v Slovanských Alpách. Jülské Alpy. Karavanky. Saviňské Alpy. Kras. — Letní sídla. V Krajině. V Korutanech. — Pošty. Hostince. Seznam horských chýší. Seznam autor. vůdců. Sazba vůdců. — Seznam členů čes. odb. slov. alp. družstva. — Turistické záznamy. Kalendář. Záznamy tur. — Cena pro členy 50 kr., pro nečleny 80 kr. (poštou o 5 kr. více). Objednávky vyřizuje

knihkupectví a nakladatelství FR. ŘIVNÁČE v Praze,

na Příkopě č. 24.

Dopisnice s pohledy na Belapečské jezero a na Aljažovu chatu

vydané českým odborem slov. alp. družstva

obdržeti lze po 5 kr. u dra. Stanislava Prachenského, zem. advokáta v Praze, Zderaz. Při větších objednávkách značnější srážka. — Tamtéž obdrží členové spolkový odznak za 1 zl.

J. & O. Vondráček,

obchod s turistickými potřebami na Malém Náměstí č. 459-I.,

doporučuje

své levné

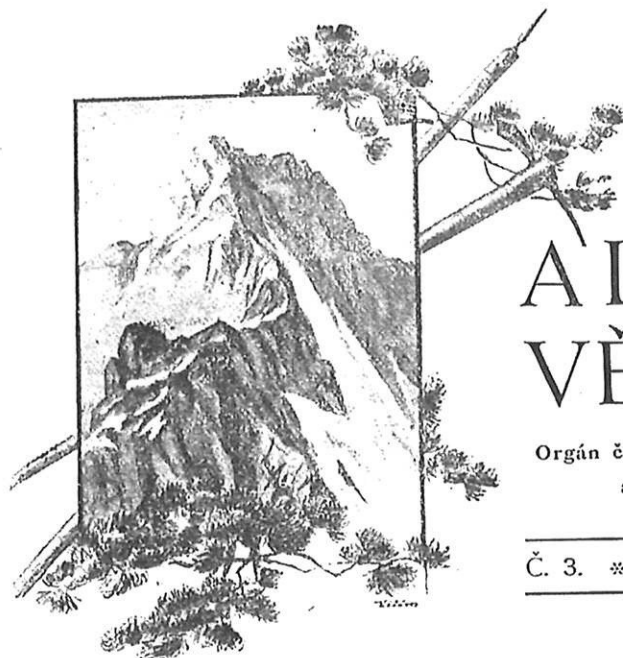
turistické košile, vlněná lýtka (štucy), kamaše, pasy, klobouky, čepice, hole, torby, ruksaky, haleny, plaidy a pod.

KAREL HELLER

optik c. k. oční kliniky.

Turistické binokle, dalekohledy, sněhové brejle, pedometry, výškové aneroidy atd. ve velkém výběru. — Illustrované cenníky zdarma a franko.

Tiskem J. Otty v Praze. — Nakladem českého odboru slov. alpského družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského alpského družstva.

Č. 3. * ŘÍJEN. * R. I.

Náš společný výjezd na Triglav.

Vypravuje dr. K. Chodounský.

Koncem července t. r. došel užšího kruhu turistického v Praze následující lístek — jinak bohatě kolorovaný — z Moistrany v Krajině:

POZVÁNÍ

k rantu, pořádanému dne 13. srpna na Kredarici pod Triglavem.

Zakončí se polonaisou, tančenou z Kredarice na Triglav, odtud dolinou sedmi jezer v Bochyň a zpět Velopoljem na Kredarici.

Komité.

Slavnostní komité netrpělivě čekalo dne 11. srpna na Bledu v útulném hostinci p. Petrnela na příchod opožděných účastníků. Minul den a s malou nadějí povečeřeno, když tu pozdě večer zadrčí před okny jídelny povoz. „To jsou snad přece oni“ — a než myšlenka vyslovena, objevila se v okně tvář p. dra. Franty a hlučné „Na zdar“ rozlehlo se síní; vše, co nohy mělo, vyběhlo vstříc vítaným opožděncům.

Za chvíli šuměl dlouhý stůl v jídelně hovorem a plesem z radostné schůzky; výprava byla kompletní: paní A. Prachenská, dr. St. Prachenský, p. sekretář Mareš; p. rada dr. Franta, MUC. Klička, slečna R. Nekutová, paní a slečna Chodounská, p. fil. Dvořák, Chodounský a Kunšič i pisatel.

Dne 12. srpna v poledne zahájena výprava na Triglav ve dvou proudech: polovina účastníků odjela na Bochyňské jezero, aby odtud na druhý den vystoupila na Velopolje, kdež se měla sejít s druhou partí, která se tam ubírala hned z Bledu pěšky cestou přes Pokluku.

Pisatel náležel k poslednějším a došel s nimi téhož dne za soumraku až v „Kraňskou dolinku“ daleko v lesích položenou, kdež se účastníci na seně v salaši řádně vyspali a druhý den přes Rudno polje šplhali k sedlu Prevali, vedoucímu k Velopolju. Byl krásný den a rozhled za rozhledem se střídal. Což mne dlaň svrbí, abych nadšeným slovem vypisoval krásy túry! Avšak ne — s tím budu snad čtenáře jindy nudit. Jen jednoho si nemohu odepřít — vzpomínky na skalnaté stráně Tosce a Dražkého, kde naseto bylo tolik hvězdíc protěže! Kam oko pohledlo, všude skláněl svěží větřík hlavičky tohoto lépeho květu. Prosím čtenáře, aby mi prominul tuto odbočku.

S výšin pátrali jsme marně po první partii, jejichž cestu jsme odtud přehlíželi — ovšem že mnoho lesa ztěžovalo naši snahu. Spěcháme, neboť smluvená jedenáctá hodina valem se blíží a v rychlém sestupu konečně staneme na skalnatém hřebenu, odkud již spatříti lze Vodníkovu chatu na Velopolju. Sotva se zde naše avantgarda objevila, zahlaholilo několik hlasů zajásání od chaty, což my hlučně a za mávání klobouků opětovali. Tedy naše první partie nás přešla; všichni chvátali nám v ústřety a brzy stiskli jsme si ruce.

Radostné shledání a tisíc otázek jako po d'ouhém odloučení. Inu, milý čtenáři: jest jiná věc shledati se ve vysokých horách a jiná jest počkati se v Praze na Příkopě!

Jen pana sekretáře Mareše jsme pohřešili — kde zůstal? Upokojili nás — že právě vaří hrachovou polévku. Skutečně jsme také pana sekretáře zastali v chatě u plotny v okamžiku, když k polévce právě přičiňoval Maggi.

Společnou tabuli, jež brzy následovala, nehodlám líčit, neboť nemám úmyslu dráždit konečky jazykových nervů — Bože, ta polévka! A pak ty sardýnky! Hrome — co pak jsme to dále ještě měli?

A po obědě zahájen společný výstup na Kredarici, veselý a jásavý, a než jsme se nadáli, stáli jsme před chatou Triglavskou ve výši 2400 m. Všude kolem jasno a slunno tak, že oko do syta pásti se mohlo na velkolepém krajobrazu kol a kol, jen sám štít Triglavský zabalen byl v mraky.

Však pro dnešek beztoho jsme upustili od dalšího výstupu, neboť bylo na programu zasedání výboru našeho odboru a večer skvělý raut.

Úderem páté hodiny zahájil předseda schůzi výboru v chatě Triglavské na Kredarici i konstatoval, že se k ní dostavili veškerí členové. Mimo běžné záležitosti vyřízena tu otázka o stavbě české ochranné chaty v Alpách Slovanských.

Zatím přišel večer a počala členská schůze společnou večeří, ale netvrdím, že tato měla ráz banketu, neboť byly tehdy zásoby chaty hodně přebrány. Však vína bylo dost a to stačilo; pozvolna rozproudila se zábava a stupňovala se stále až do sborových zpěvů písní českých i slovinských. Raut byl zde: solové výstupy i tanec. Vzpomněli jsme našeho Ignáta Herrmanna a zanotovali také: „Všude jsem tancoval, jen na Triglavu ne“ — a dvanáct párů kovaných horských bot dřelo při refrainu ubohou podlahu Triglavské chaty.

Dne 14. srpna z rána vystupovala celá společnost na štít Triglava; bylo jasno a slunno a tedy naděje v plný zdar. Leč štít hor mají svůj rozmar a zejména Triglav; když jsme se blížili samému vrcholu, přelétla mlha a usadila se zrovna kolem Aljažovy vížky. Tábořili jsme nahoře asi dvě hodiny v hustém mraku a vidoucí bezúčelnost vyčkávací politiky dali jsme se konečně na zpáteční cestu; sestoupivše dolů na ledovec, viděli jsme skviti se jako nám na posměch celý štít Triglavu zase v plném slunečním jasu!

To nám však humor dokonce nepokazilo; hbitě sjeli jsme po příkrém svahu ledovce na dolení méně nakloněnou jeho plochu a zde ihned zahájili poslední bod „rautu“ od věfra, polonaisu. Tančilo se s vervou, ač se muzika nedostavila, při zpěvu; a třeba že elegantní švih polonaisového kroku trochu trpěl sypkým sněhem a těžkou botou, přece opsán velký kruh až k samým skalám, na kterých stojí Triglavská chata.

A pak nastal rozchod; jedna partie se dala v údolí Kermy, druhá v údolí Vrat Chvíli znělo „na zdar“ a „na shledanou“, chvíli krouženo šátkem a kloboukem, až jsme si navzájem zmizeli v obrovských prostorách tohoto krále Julských Alp.

Pomím příhody první i druhé partie při sestupu a poznamenávám, že jsme se zase s večerem všichni šťastně shledali v hospodě Šmercově v Moistráně, kde jsme pak strávili velice srdečnou a příjemnou chvíli ve společnosti p. faráře Jakuba Aljaže, proslaveného fedrovatele turistiky v Slovanských Alpách, i přítele dra. Mrázka s dceruškou, který téhož dne sem přibyl.

Minuly dva dny; zatím společnost Triglavská ve dvou proudech sestoupila jednak s Manhartu a jednak s Prestreleniku v údolí Sočí a vrátila se společně přes sedlo Vršič do Moistrány.

Zde k velké radosti zastala p. prof. dra. Janošika s chotí, pana dra. Kulhavého s chotí a později pana prof. dra. Horbaczewského. Večer byl zrovna slavnostní, tím více, že v něm účast měli p. farář Jakub Aljaž, člen ústředního výboru p. Mandelj s chotí a nejstarší slovinský turista p. Kadilnik, silný sedmdesátník, chystající se právě po třicáté na Triglav.

Představíte si snadno, jak příjemno a veselo bylo tehda v tiché osadě horské na břehu Sávy pod stěnami Triglavskými!

Übergossene Alpe a Hochkönig.

Traverse z Urslauthalu do Mitterbergu.

Napsal dr. Stan. Prachenský.

„Ona jest to, jež člověka, okusil-li jednou její rozkoši, vždy opět pohání z údolí vzhůru k výšinám nadvzdušným; ona jest to, jež poskytuje nám na okamžiky pocit absolutního štěstí...“

Tak charakterisuje nadšený alpinista Pavel Güssfeldt pocit, jež nazývá „Bergextase“, o níž již před tím prohlásil že spočívá ve zvýšené radosti ze života na základě stupňované činnosti svalové i citové!

Ona to byla také, která nás pohnula k tomu, že nespokojili jsme se letos s projektovaným delším letním výletem do Alp, nýbrž že podnikli jsme již před tím osmidenní výlet jarní do hor solnohradských a berchtesgadenských.

„Watzmann, Kamenné Moře, Hochkönig, Velký Göll, Untersberg“ byl program výletu tohoto, jež hodlali jsme vykonati ve dnech 18. až 25. června t. r.

Vystoupivše dne 19. června na Watzmann, sestoupili jsme k jezeru Královskému, odkudž den na to měli jsme přejíti přes Kamenné Moře do Almy, abychom odtud Urslauthalem vystoupili na Übergossene Alpe a na Hochkönig, odkudž projektován sestup směrem nejprve severním a po té severovýchodním k Rettenbachalpe a k stanici werfenské.

Leč nepřízeň počasí nedopustila, by program byl zachován. — Připraveni na cestu seděli jsme dne 20. června od půl páté hodiny ranní pod verandou hostince „Zum Königsee“ čekající, ustane-li hustý déšť, jež celou noc již nad jezerem se snášel a ospravedlnil-li se naděje naše ve vysoký stav tlakoměru, jež čas od času jsme poklepávali, chtějíce jej přinutiti, aby stoupal. Však čím dále, tím smutněji hleděli jsme na hustě padající kapky dešťové a naděje naše ve zdar dnešního výstupu mizela vždy víc a více, až úplně se rozplynula jako ty spousty mlh od jezera se valících.

Po déle než tříhodinném vyčkávání rozhodli jsme se Kamenné Moře z programu vyškrtnouti a odjeli jsme povozem do Halleinu a dále drahou do Saalfeldenu, chtějíce odtud přes Almu dojíti do víscky Hinterthalu, odtud pak vystoupiti na Hochkönig.

Hochkönig! Übergossene Alpe! Kdož neznal by jich z turistů, kteří slezli kterýkoli vrchol okolní a byť to byl jen Gaisberg solnohradský. Každého upoutati musí ta velká, zářící plocha sněhová a ledová, jež v délce 5 kilometrů ve výši 2700—2900 m na jihovýchod od Kamenného Moře a na jih od pohoří Hagenského se rozkládá a jejíž nejvyšší vyvýšenina Hochkönig (2938 m) jest jedním z nejvyšších vrcholů severních Alp vápencových (Passeierspitze 3038 m, Dachstein 2996 m). Mohutná pole ledovcová v blízkosti tak značné, mimo to výhled, o němž psáno, že předtím vyhlídku s Dachsteinu — jaký to krásný cíl pro alpinistu! (Pro nás Pražany Hochkönig ještě tím také jest zajímavým, že bývalý kardinál pražský, kníže Bedřich ze Schwarzenbergu, byl v letech třicátých jedním z prvních turistů, kteří výstup naň podnikli.)

Uváží-li se veškery tyto přednosti, což divu, že Hochkönig již od několika let byl již v našem alpském programu, ba r. 1896 došli jsme až do Mitterbergu; tehdy však nepříznivé počasí přinutilo nás k návratu, jindy jiné okolnosti zaviniily, že k výstupu nedošlo.

Tentokrát zvolen pro výstup směr od západu k východu, z Almy skrze Urslauthal do Hinterthalu a odtud skrze Teufelslöcher na ledovce a k vrcholu. O výstupu tom Purtscheller a Hess v „Hochtouristu“ praví, že jest interessantní, kterážto okolnost doplnila všechny ty již shora vypané půvaby.

Za stálého deště přijeli jsme dne 20. června drahou do Saalfeldenu; vystoupivše z vlaku, marně hledali jsme odznak vůdcovský při osobách na perronu stojících, dle něhož doufali jsme poznati saalfeldenského vůdce Roberta Hilzensauera, jež jsme zpravili telegraficky o přechodu svém. Než přihlásil se sám, ne však in full dress, nýbrž v obleku naprosto prosaickém, v obyčejných šosáckých spodkách, v modré dělnické bluze, na ruku i obličej začerněn — tak, jak vyšel z dílny, tuším zámečnické. Nečekal, že by ještě téhož dne skutečně došlo k tuře. Na to, že tlakoměr stojí vysoko, nelze prý spoléhati, v Saalfeldenu prší prý již 14 dní téměř bez přestání... A tak milý Hilzensauer ani tím, co jsme na něm viděli, ani tím, co jsme od něho slyšeli, nečinil na nás dojem právě příjemný...

My sami co do počasí netajili jsme se ani sobě ani vůdci pochybností; odhodlali jsme se však za každého počasí doraziti na večer do Hinterthalu, 3 hodiny vzdáleného, a ponechati zítřejší pohodě rozhodnutí, půjdeme-li dále či zpět.

Hilzensauer souhlasil, zanechal nás však v „Nové Poště“, aby si upravil toaletu a výstroj na cestu. S úpravou touto Hilzensauer právě nespocháhal, neboť čekali jsme skoro hodinu, kterou pan hostinský hleděl nám ukrátiti dotazováním, kam jdeme, a přesvědčováním, že bylo by lépe zůstatí na noc v Saalfeldenu. Největší obdiv vzbudilo v něm, že dokonce i dáma chce se odvážiti na Hochkönig a že by bylo možno, aby s námi ještě téhož dne pěšky dorazila do Hinterthalu za takového počasí. Vždyť prý tam jsou 3 hodiny cesty! Tři hodiny — a bylo už půl čtvrté odpoledne!

Konečně objevil se Robert. Tentokrát en pleine parade. Kterak ale také hned jinak vypadal! Krátké koženky, sekerka v ruce, turistický klobouk s odznakem a protěží, na zádech ruksak, na něm lano a pár sněžných obručí — teď z něho byl teprve člověk! Mohutná, statná postava jeho teprve nyní plně vynikala, imponovala nám a zahladila úplně dojem prvního setkání.

Za drobného deště, jsouce provázeni z pola udivenými, z pola nedůvěřivými pohledy hostinského a několika hostů opouštěli jsme Saalfelden. Po lukách pěšinami stihli jsme asi za hodinu do Almy. Přšelo stále. Nálada naše nebyla právě brilliantní. Jako ty černé spousty oblaků, jež téměř nehybně ležely na stráních horských, tak tížila nás předtucha, že počasí se nezlepší.

Na počátku cesty hovořili jsme s vůdcem, po jednotlivostech partie zamýšlené se dotazující. Zejména přáli jsme si zvěděti, lze-li v budované právě chatě na vrcholu Hochkönigu přenocovati a jsou-li tam zásoby potravin, neboť chtěli jsme tam zůstatí přes noc a druhý den teprve pod-

niknouti sestup. Hilzensauer však patrně měl zásadu, že mluvíti jest stříbro, mlčeti však zlato; mluvil strašně málo a odkazoval nás na hostinského v Hinterthalu, jenž prý o chatě dobře jest zpraven. Ostatně, není-li prý v chatě proviantu, o čem pochybuje, bude prý jistě lze v Hinterthalu si ho opatřiti. Zatím déšť stále hustěji a hustěji se snášel, my pak nyní již mlčky, v němém resignaci, ku předu jsme kráčeli po blátivé silničce.

O půl sedmé hodině večerní došli jsme cíle.

Hinterthal jest veska skládající se z několika chalup s kostelem a primitivní hospodou. Osušívše se jakž takž, dotazovali jsme se hostinského, co je s chatou. Odpověď jeho nebyla zcela určitá, vyslovil však naději, že bude možno ztráviti tam noc, ježto prý před krátkým časem o svátcích svatodušních také několik turistů tam přenocovalo. Konservy budou prý tam najisto. Snad nás proto tak ujišťoval, že sám žádných zásob neměl, neboť nemohl nám druhého dne dáti na cestu nic jiného než chléb a slaninu.

Nebyly růžové naděje, s nimiž jsme uléhali; přece jsme však nezoufali, majíce zkušenost, že v horách někdy i na nejspatnější večer následuje nejkrásnější den. A tato jiskra naděje nás nezklamala. Nebylo sice druhého dne nebe zcela jasné, po stráních blízkých hor válely se sice ještě husté mlhy, nepršelo však a mlhy počaly zvolna padat. Hospodář náš i pan farář, jenž kolem ubíral se do kostela, dávali nám naději, že k polednímu úplně se vyjasní.

Najavše hostinského jako nosiče, vyčkali jsme, až nabyli jsme jistoty, že počasí se ustálilo. O půl osmé hodině ranní jsme vyšli. Cesta vedla nás z počátku pohodlnou stezkou v údolí, později příkřeji přes stráň travinami porostlou, pak korytem vymletým vodou stékající se sněhových polí, jichž ještě dosti velké množství bylo na stěnách skalních před námi vysoko se pnoucích. Zde počínala stezka spolková, červeně značená, jež vedla nás z části skalou, z části po sutkách vždy blíže k strmým útesům skalním, jež nebetyčně před námi se vypínaly, připomínajíce nápadně norské fjordy.

Po půl desáté došli jsme k chatě Bertgenově, r. 1895 rak. tur. klubem zbudované. Chata tato, ano užití jí lze toliko pro výstup na Übergossene Alpe, jest dosti malá, jen pro 4, nejvýše 6 osob, proviantu nemá. Po krátkém odpočinku, posilnivše se ze svých ne příliš bohatých zásob, vydali jsme se na cestu další, když jsme k žádosti Hilzensauerově, abychom jemu a nosiči něco ze zavazadel odebrali, ježto cesta jest příkrá a břímě tím těžší, vyhověli tím, že jsme vzali každý svůj ruksak vyplněný pláštěm. Že jsme to nečinili příliš rádi, jest patrné, neboť i my měli jsme totéž přesvědčení, jako vůdce náš, že, když se příkrě stoupá, jest pohodlnější, není-li mnoho co nésti. Vždyť právě z toho důvodu vzali jsme s sebou ještě nosiče.

Zmiňuji se o okolnosti této proto, že nám velice prospěla. Kdybychom nebyli tak učinili, snad kronika alpských nehod, letos již bez toho dosti obsáhlá, mohla býti o jeden případ bohatší.

Další výstup vede skalními rozvalinami k velkému poli sněhovému, rozkládajícímu se mezi výstupky Klammecku (2630 m) a Lausköpfe (2347 m), pod kterými, jichž jméno nikterak se nesrovnává s úchvatnou, velkolepou scenerií okolní, zahlédli jsme několik kamzíků. Prve ještě než vstoupili

j sme na pole sněhové, ukázal nám vůdce náš v závratné výši téměř kolmo nad námi dva malé otvory ve skále. Byly to Teufelslöcher, z nichž jedním bylo nám projíti, abychom se dostali na ledovec.

Tázali jsme se sami sebe, je-li vůbec možno, by těmito strmými útesy skalními vedla stezka, a zdálo se nám to býti tím spíše nemožným, poněvadž příkré stěny skalní přerývány byly stejně příkrými kuloáry sněhem vyplněnými. „Hochtourist“ však povídá, že tudy cesta vede, musí to tedy býti pravda.

Mezi tím, co dále jsme stoupali, mlhy zcela se rozprchly, slunce nejen že jasně svítilo, nýbrž počalo pořádně hřátí, ba stávalo se nám i nepřijemným, zejména na sněhu, a to tím více, ježto bylo mnoho sněhu nového.

Přešedše sněhové pole, nastoupili jsme teprve pravou poutí skalní. Značky červené, jež na cestě až k poli sněhovému objevovaly se pravidelně, za tímto polem zmizely; viděli jsme je po té již jen tu a tam za dlouhý čas, neboť valná část stezky alpským spolkem pořízené byla skryta pod novým sněhem a i značky byly zasněženy; objevily se vždy jen tam, kde sníh neměl přístupu.

Nový sníh ještě jiným způsobem stal se nám nepřijemným. Sotva že vystoupili jsme ze sněhového pole do skal, zaslechli jsme značný šumot a zahledli jsme nedaleko od nás říti se sněhovou lavinou. Za chvíli následovala opodál druhá, třetí a ještě několik dalších. Bylo to pro nás memento urychlití výstup co možno nejvíce. Slunce, jehož zlatou tvář z rána s jásotem jsme uvítali, stalo se naším nepřítelem; pražilo do nového sněhu, jenž tál a povoloval, tak že na místech strmých vždy po chvíli kus se ho utrhl a po srázných skalních útesech bleskurychle sjížděl do propasti. Nejnepríjemnější při tom bylo pro nás, že viděli jsme laviny hnáti se i kuloáry a komíny, jimiž bylo nám se ubíratí.

Poněvadž stezka ražena byla z velké části pod sněhem, a sníh, jak z lavin jsme se přesvědčili, neměl pevnosti takové, bychom srázy sněhové a kuloáry sněhem vyplněné, které do jista měly spád 60° i více, a kterými vedla stezka ražená, mohli přejíti bez nebezpečí, že sníl pod námi povolí a s námi dolí se sřítí, musili jsme hleděti místa taková obejítí a sice po skále sněhu prosté. Tak ovšem se často stalo, že stezku raženou i směr její musili jsme opustiti a stoupati místy, kudy snad nikdy nikdo před námi nestoupal.

Praví-li Purtscheller a Hess v „Hochtouristovi“ o cestě ražené, že jest zajímavá, oč zajímavější byl výstup náš, kde byli jsme nuceni kombinovati cestu s necestou. Ale bylo to veselé: Tu lezli jsme po čtyrech na stinném skalním výstupku, tu přecházeti nám bylo hladkou skalní plotnu místy ještě sněhem pokrytou, po chvíli šplhali jsme na strmý skalní stupeň, jinde zase plížili jsme se těsně při skále po úzké římse; místy musili jsme přece jen na sníh, v němž bylo třeba jíti s náležitou opatrností, aby nás udržel. Aby pak cesta byla ještě rozmanitější, bylo nám přecházeti i tak zvané komíny, v nichž shledali jsme sice tu a tam nějakou železnou svoru, avšak tak nízko nad sněhem, že ne pro ruce, pro něž vlastně jsou určeny, nýbrž pouze pro nohy mohly jsme jí užití.

Mítjeli jsme jedno místo exponovanější než druhé a musili jsme proto, ač dobře jsme věděli, že bychom měli pospíchat, s největší opatrností pohybovatí se v před.

Blížili jsme se komínu, k němuž s jakousi nedůvěrou jsme pohlíželi, neboť krátce před tím sjela jím dolů sněhová lavina. Minuli jsme jej však šťastně a bylo nám ihned volněji. Klamali jsme se však za to majíce, že máme vyhráno. Ještě několikrát bylo nám luštití tvrdý orříšek.

Asi dvacet nebo třicet metrů nad komínem, o němž stala se právě zmínka, bylo nám přejítí příkrou a hladkou zalednělou skalní plotnu, pod níž byl sněžný kuloár a pod tímto zmíněný již komín. Šli jsme nesvázáni — neboť lano na skále spíše překáží než pomáhá — a sice v tomto pořadu: vůdce Hilzensauer, má choť, já, přítel M., nosič. Pasáž přes zmíněnou zalednělou plotnu vedla nás na velice příkrý sněhový sráz, přes který dospěti jsme měli na skalní výstupek. Obě místa byla dosti choulostivá a vyžadovala úplné bezzávatnosti a zcela jistého kroku.

Vůdce, má choť i já byli jsme již šťastně na sněhu, když tu za sebou zaslechnu výkřik; ohlédnuv se, vidím přítele M. v situaci nanejvýš kritické. Jak sám udává, učinil před tím nesprávný krok, nevstoupiv do pravé šlépěje svého předchůdce; krok následující tím se prodloužil a stal se nejistým. Ač to spozoroval, opomenul chybu napravití a sunul druhou nohu do následující šlépěje. V tom však, buď že učinil příliš dlouhý krok, nebo že stoupl částečně na hranu zalednělou, podklouzly mu nohy; přítel náš upadnuv na znak, počal sjížděti se skály. V témž okamžiku však již nosič za nim jdoucí uchopil jej za kabát a rychle na to za řemeny ruksaku, zabezpečiv si sám, jak právě na místě tak exponovaném bylo lze, pro obě své nohy jakž takž pevnou posici. K tomu, aby sám přítele M., jenž leže na znaku ni rukama ni nohama na hladké ploše opory zjednatí si nemohl a v pravém slova smyslu visel na řemenech svého ruksaku, z této zajisté velmi nemilé situace vyprostil, neměl dosti bezpečného postavení, seděl v dřepu a oběma rukama držel řemeny ruksaku; musel tudíž vůdce Hilzensauer přispěti na pomoc. Ale než tento se vrátil na místo nehody, ač byl jen asi 10 kroků vzdálen, trvalo to přece drahnou chvíli — nám zdálo se to věčností — neboť ve vyšlapaných stupních stáli jsme má choť a já, on pak musil nás obejítí spodem, místem ještě exponovanějším. Konečně byl u něho. Ještě okamžik a přítel M. stál opět v našich šlépějích.

Nebýti duchapřítomnosti nosičovy, nebýti ruksaku a jeho pevných řemenů, byl by se soudruh náš jistě svezl se srázu asi 20 až 30 m. vysokého na sněhový kuloár a po něm do komínu, jímž jsme krátko před tím vystoupili — a byl by tak následoval svoji hůl alpskou, kterou pustil z ruky a která bleskurychle zmizela ve zmíněném komíně. (Dokončení.)

*

Ze slovanských Alp.

Letošní návštěva Čechů ve slovanských Alpách. S velkým potěšením, srdečnou radostí konstatujeme, že založení našeho odboru přispělo značně k tomu, že četné rodiny české vyhledaly si letos pobyt v pýbavných slovanských Alpách, že mnoho alpinistů vybralo se letos z Čech do nádherných krajů, obydlených slovanským lidem. Rozdíl v návštěvě mezi dřívějšími a letošním rokem je patrný. Dříve

jen několik českých rodin ročně objevilo se v seznamu hostů, navštěvujících roztomilá jezera v našich Alpách, sem tam některý turista potuloval se tu a vyhledával obyčejné výstupy, hlavně ve skupině triglavské. Málo kdy se přihodilo, aby několikačlenná společnost česká pobyla delší dobu zde a holdovala ušlechtilému alpskému sportu. Již letos bylo však zcela jinak. Počet těch, kdož hledali odpočinek na březích Bledského a Bochyňského jezera, v Trbzi i jinde, jest značný; těch pak, kteří po turisticku brali se nádhernými Saviňskými, Julskými Alpami a Karavankami, jest letos oproti dřívějším rokům několiknásobný. Častěji sešla se pospolu velká společnost českých turistů dole i v horách; v Bledu samém dne 11. srpna t. r. shromážděno bylo zcela náhodou jednoho dopoledne na silnici najednou přes 20 Čechů; v Mojstraně, jednom z východišť pro výstup na Triglav, nocovalo po dvakrátě 14 českých turistů, kteří sešli dolů neb chystali se k výstupu. Oba večery vryly se dobře v paměť Čechů přítomností čestných členů slov. plan. družstva P. J. Aljaže a Frant. Kadilnika. Bylo to právě svátky vzájemnosti československé. České národní písně zahlaholené Slovinci a slovinské zpívané Čechy ukázaly, že jsme sobě blízcí. Slovinský lid všude projevoval milou pozornost Čechům. V obchodech na Bledu učí se česky, v horách pozorovali jsme u prostých lidí vřelou náklonnost proto, že jsme Češi; nejen zajímavé, ale i pohnutlivé epizody mohli bychom uvést. — Část českých turistů věnovala trochu volného času v Praze tomu, aby přiučila se aspoň poněkud slovinskému jazyku. Jakkoli krátká byla k tomu doba, přece byl výsledek překvapující. Společnost *všude se všemi* domluvila se dobře po slovinsky, a nebylo třeba užívati jiného jazyka, jehož bohužel velké procento Čechů užívá všude v cizině, jakmile octne se za hranicemi království, což jest nás *naprosto nedůstojno*. Jen trochu vůle a třeba i málo píle, a dorozumíme se ve slovanských krajích všude vespolek. — Tento rok sblížili jsme se s bratrským, k nám tak upřímným národem slovanským mnoho; važme si toho a hledme budoucím rokem přijíti dále. Seznáváme se, a vzájemné seznání přinese užitek oběma národům

Návštěva u P. Jakuba Aljaže. Všichni členové výboru naší podružnice byli tohoto léta současně ve slovanských Alpách. Krátkého pobytu v Mojstraně použili k tomu, aby korporativně odebrali se do blízké Dovje navštívití váženého faráře dp. Jakuba Aljaže, čestného člena Sl. pl. družstva, horlivého a vysoce zasloužilého podporovatele turistiky v Alpách slovanských i nadšeného přítele našeho národa. — Druhý den pak zaslal výbor vřelé pozdravy starostovi lublaňskému p. Hribarovi, předsedovi ústředního výboru Slov. plan. družstva p. prof. F. Oroženovi a předsedovi saviňské podružnice p. Fr. Kocbekovi.

Při výletu na Triglav, pořádaném radovličkou podružnicí našeho družstva dne 14. srpna t. r., bylo účastenství tak značné, že v chýši na Kredarici přenocovalo 70 lidí! Tolik turistů nehostila chýše ode dne otevření v r. 1896. —

Otevření Gornogradské chaty na Meninské Alpě v jihovýchodních Saviňských Alpách stalo se 21. července t. r. za přítomnosti více než 40 turistů slovanských. Náš odbor zaslal k tomuto dni Saviňské podružnici telegrafický pozdrav. Chata je postavena ve výši 1501 m, jest 5 m široká, tolikéž dlouhá a má místa pro 18 noclehářů. — Rozhled na Saviňské Alpy jest od chýše nádherný.

Kaple pod Ojstricí, postavená poblíže Kocbekovy chýše, byla před krátkým časem vysvěcena za přítomnosti 150 účastníků. Přítomni byli též

dovský farář, vážený P. Jakub Aljaž, prof. Dr. Frischaut a členové ústředního výboru slovinského alpského družstva. Kaple, která pojme 40 lidí, vystavěna je ve výši výše než 1800 m.

Slovenski list přináší tuto zprávu: Nejhezčí dopisnice s pohledem na Bledské jezero, vydaná s názvem „Wiener Künstler-Postkarte“, má nápis: „Kärntner Seen XXII./5 Veldezer See mit Karawanenthurm (Stol!!) in Kärnten (!!).“ Taký je zeměpis vídeňských umělců.

Lučská chata ve východních Saviňských Alpách, tři hodiny cesty vzdálená od Luče, byla otevřena počátkem srpna. Chýši postavila čili Saviňská podružnice. Jest to již desátá chata slov. plan. družstva.

Prvními turisty na Triglavu byli letos dne 21. června dva pánové z Terstu a Pešti, dále jedna dáma z Melku. Vystoupili od Bochyňského jezera. U Vodníkovy chaty na Velopolji bylo 1 1/2 m sněhu; chata Marie Terezie byla tak vysoko ve sněhu, že přístup k ní musel být obtížně vykopán; na vrcholu Triglavu bylo pak takové množství sněhu, že turisté seděli na střeše Aljažovy věže.

Planinský věstník, vydávaný Slov. plan. družstvem, přinesl v červenci velmi milý článek o našem Věstníku s obsahem 1. čísla. Děkujíc vřele za tuto milou vzpomínku, přejeme Planinskému Věstníku nejlepší zdar!

Ze Železného kaple do Logarského údolí v Saviňských Alpách má být postavena silnice, a sice přes Erjavicu a Sv. Lenard na pastýřské sedlo (1425 m), odtud pak kolem dvora Klemenšeku do údolí Logarského. Silnice, kterou dala vytyčít již kapelská sekce rak. klubu turistů, bude as 11 1/2 km dlouhá.

Ferální cesta studujících gymnasia v Rychnově n. Kněžnově, kterou podnikl letos p. professor J. Sallach do Slovinských Alp, vydařila se v každém ohledu. Počasí skvěle přálo mladým turistům, a pobyt na Bledském i Belapešském jezeru, jakož i výstup na Vyšary za nejkrásnější pohody zůstanou v trvalé vzpomínce jejich. Slovinskému Alpskému družstvu vděčíme vřele za všecko přispění, které výpravě studentské z Čech poskytlo.

Ku pramenům Dolinské Sávy nedaleko Radečič na Goreňsku upravil Radovlišký odbor Sl. pl. dr. cestu, tak že krásné údolí Planické je nyní lehce přístupno každému.

Za příčinou úmrtí císařovny a královny Alžběty vyvěšeny byly na všech chýších sl. pl. družstva i na vrcholu Triglavu smuteční prapory.

*

Z Tater.

Brněnský odbor klubu českých turistů vypravil letos o prázdninách studentský výlet do Tater a na Slovákco.

Podrobnou mapu Tater vydal vojenský zeměpisný ústav v měřítku 1:25.000 o dvou listech. Důkladná tato mapa bude ovšem výborným podítkem všem cestovatelům taterským. Cena obou listů 3 zl.

Na Krivání, pro velkolepou vyhlídku častěji navštěvované hoře v Tatrách, spadl na příkrém srázu vůdce J. Blažekovič, provázející turistu J. Heinische z Vídně, a těžce se poranil. Turista, který nemohl vůdci přispěti ku pomoci, neznaje cestu zpáteční, bloudil celou noc a teprve ráno dostal se do údolí, kde zpravil o neštěstí obyvatelstvo a četníky, s nimiž pak vůdce nalezl.

*

Klub českých turistů.

Čtvrtý sjezd klubu českých turistů konán byl v Mor. Ostravě ve dnech 13.—16. srpna 1898 za velkého účastenství zástupců z Čech, Moravy a Slovače. Sjezd, jenž byl zároveň poutí do rodiště Palackého, svolán byl do Ostravy hlavně proto, aby utužena byla turistická vzájemnost mezi Čechy z království, markrabství a ze Slovenska, dále aby poznáno bylo

dosud nedocenené moravské Valašsko, by mohlo býti vydatně pracováno ku povznesení turistiky v tomto krásném kraji. Zároveň bylo sjezdem oslaveno desítileté trvání klubu českých turistů, spolku, jenž zkrátka vzrostl v mohutnou, jednu z největších jednot u nás, spolku, jehož činnost jen prospívá a to toliko všem turistům, nýbrž i všem místům a krajům, kde lze mu působiti. Kéž k dosavadním výsledkům přibudou každým rokem nové, a kéž význam klubu českých turistů, v organizaci národní beztoho nyní již značný, vzrůstá opětně rok od roku! — Na sjezdu byl čilý rozhovor o organizaci turistiky i českých turistických spolků na Moravě. — Sjezd byl ukončen velice zdařilým výletem do valašských hor za značného účastenství turistů. Zajímavé byly zvláště noční pochod z Fridlantu na Lysou Horu a výstup na Radhošť, s kterýchžto hor zažili účastníci velkolepou vyhlídku do Bezkyd i do Tater, do nichž odebrala se též četná partie turistů.

Redakce Časopisu českých turistů uveřejnila v 8. čísle tohoto ročníku o „Alpském Věstníku“ velmi sympatický článek, za nějž vzdáváme srdečný dík. Vřelý, srdečný ton, v jakém článek jest psán, utvrdil v nás znovu přesvědčení, že v Časopise českých turistů nalezli jsme přátele našich snah, směřujících ku povznesení turistiky v Alpách, zvláště slovanských; jsme pak tím jisti, že tyto naše snahy budou mítí vliv také na povznesení cestování v našich československých horách, hlavně v Sudetách, po Šumavě i Tatrách.

IX. číslo Časopisu českých turistů má tento zajímavý a bohatý obsah: Dr. V. Černý: Crmnice. Kus černoohorského ráje. — L. Mareš: Breithorn a Col du Géant. — J. Buchar: Čtvrtý sjezd klubu českých turistů v Mor. Ostravě. — L. Schröck: Na Roklanu. — Zprávy spolkové a různé.

*

Neštěstí v horách.

Větší než léta minulá jest počet obětí horského sportu v letošní cestovní sezoně. Ač v době, kdy to píšeme, sezona ještě není ukončena a záznamy naše snad nejsou úplné, přestoupil přece i podle nich počet obětí horských v této sezoně již 40. Při tom máme na paměti ovšem jen neštěstí, jež smrtelně skončila, anebo taková, kde vážnost nebezpečí byla veliká. — Chceme pojednati blíže o neštěstích v našem listu; nechť každý z našich čtenářů doví se, že staly se letos mnohé vážné nehody v Alpách; nezamýšlíme také zamlčováním dodávati chuť k horským výstupům těm, kdož směji se uslechtilému alpskému sportu. Jest jisto, že možnost úrazu v Alpách, ať příčinu má v individuálních vlastnostech nebo nedostatecích turistových, či v okolnostech zevních, dá se systematickým výcvikem a otužováním, náležitým oceněním vlastní způsobilosti i naskytajících se obtíží a využitkováním vlastních i cizích zkušeností neli zcela odstraniti, tak aspoň na míru nejmenší omeziti. Možnosti neštěstí nahodilého, zaviněného osudnou shodou okolností nevypočítatelných, jež předvídati a jimž předem vyvarovati se nelze, vydán jest arci alpinista zrovna tak, jako každý jiný, třeba by ani nepěstoval žádného sportu. Naprostý nedostatek zkušenosti a znalosti poměrů, nesmyslná lehkovážnost při posuzování obtíží a opomenutí základních pravidel opatrnosti stále ještě jsou příčinou daleko největšího počtu všech nehod. Zejména v posledním směru pozorovati jest, jak mnohdy začátečník, jenž dříve třeba v každé hoře tušil sta nebezpečí, sotva o jednu sebe snazší zavadil, spatřuje v sobě dokonalého

alpinistu a jako Daudetův Tartarin podceňuje všechny obtíže alpské turistiky, odvažuje se hned všeho. Nepokrytá pravda o nehodách a pokud vůbec možno věrné vylíčení jejich příčin, jest tu zajisté nejučinnějším prostředkem k poučení, a dle toho chceme se tudíž také řídit. — Nápadný jest letos počet neštěstí (8) na obyčejných, každoročně tisíci turisty navštěvovaných horách výletních, z nichž většina krom toho po dráze jest přístupna (tak Schafberg, Brienzler Rothhorn, Stanserhorn, Salève). Nehody toho druhu ovšem ani nezarytéjší odpůrci nepočítají mezi obětmi právě turistiky. Vedle těchto a jiných rovněž málo pochopitelných nehod postihl nešťastný osud letos alpinisty prvního řádu, a právě na sklonku sezony došli v brzku za sebou zprávy o neštěstích, jež potkaly dva z nejpřednějších pionérů alpinismu, spisovatele Ludvíka Normanna-Neruda a Binuse.

Podáváme tuto seznam neštěstí nám známých v pořadí časovém:

1. Dne 19. června zabil se v Kaisergebirge blíže Hinterbärenbaudu kandidát chemie Jan Schleber z Mnichova. Sešel se soudrně svým s pravé cesty; aby ji opět našel, chtěl se vyšplhati na skálu asi 5 m vysokou, což se mu však nedařilo; spadl do hloubky asi 100 m.

2. V první polovici července zahynul při stud. výletě na hoře Dole u Ženevy jistý mladík jménem Schmid, vrazil si vlastní neopatrností alpskou sekerku do těla.

3. Dne 17. července vystoupil 24letý skladník Ludvík Konrad z Vídně ve společnosti jiných soudruhů na Hochthor (Gesäuse); při sestupu, který podnikl sám jinou cestou, spadl a zabil se.

4. Dne 20. července podnikl arch. rada Rieder z Mnichova se svou dcerou a synem Karlem z Cortiny procházku na Nuvolau. Při návratu vzdálil se syn od ostatní rodiny, jak ostatně častěji činívá, tak že nepřítomnost jeho počala rodinu znepokojovatí teprve, když ani večer ani druhý den se nenavrátil. Byl nalezen mrtve pod strmou stěnou směrem ke Cortině. Dle všeho chtěl slézt stěnu a dostal se při tom na drolivý kámen, po kterém se svezl.

5. Dne 22. července hodlali bratři Arnošt a Kurt Immlerové, studující z Berlína, vystoupiti na Zugspitze v bavorských Alpách. Šli bez vůdce z údolí zvaného Höllenthal. Asi půl hodiny pod vrcholem dostali se na led, který bez sekání stupňů nebyli s to přejítí. Nejsouco náležitě vyzbrojeni, upravovali si z počátku stupně *kapelním nožem* (!) při čemž minuli bezpečné místo, kudy se přechází z ledu na skalní hřbet k vrcholu vedoucí. Když sklon ledu počal pak být příliš příkrý, pokusili se přímo o slzení zmíněného skalního hřbetu. Starší Arnošt šťastně se tam dostal, 18letý Kurt však sklouzl a sřítíl se do propasti tak nepřístupné, že přes několik marných pokusů ani mrtvola jeho nemohla být nalezena. — Zugspitze náleží k horám nejvíce navštěvovaným; zejména mnichovští turisté přehojně na ni putují. Ač cesty z různých stran jsou pečlivě upraveny a dobře zabezpečeny, přece třeba je jistého stupně sběhlosti horské k výstupu; zejména výstup, kterým oba bratři se brali, lze doporučiti jen lezcům osvědčeným. Nehledíc k otázce způsobilosti obou turistů bylo zajisté velkou lehkomyšlností vydati se na cestu bez vůdce a bez nepotřebnější výzbroje.

6. Den 25. července snadno by se byl stal osudným dvěma turistům pp. Graffovi ze Št. Hradce a Doméniggovi z Bolzana. Oba šťastně slézli toho dne velkou a malou skálu na hoře Tre Cime, když při sestupu na místě jíjdy neohroženém zastavení byli o 6. hod. večer pádem kamení. Delší dobu byli beze vši ochrany vydáni největšímu nebezpečí. Ač oba zasaženi byli opět velkými kameny, poraněn byl vážněji jen p. Doménigg, kdežto prvý, ač také poražen, přece s to byl. soudruha svého dopravití na místo chráněné a vypraviti se pak do chýše pro pomoc, která také o 1/2.10. a místo nehody došla. Doprava zraněného do chýše trvala pak do 1/2.2. hod. v noci. (Pokračování.)

*

Ze západních Alp.

Club Alpin Français, o jehož činnosti pro omezené místo nemůžeme přinášeti podrobnější zprávy, ač v časopisech jeho, zvláště lyonského odborného do-

čítáme se zajímavých věcí pro každého turistu, má v Haut-Dauphiné 13 chýší, nejvyšší na plateau du Mont de Lans ve skupině Oisanské (2870 m); jedna chýše jeho nad údolím Celse-Nière je úplně vytesána ve skále. V Savojsku má klub 9 chýší, z nichž nejvyšší jest na Aiguille du Midi (3564 m); v Pyrenejích pak 4 chaty, z nichž položena nejvyšše chata Tuqueroune na hranicích francouzských a španělských (2675 m) pod velkolepým Mont Perdu.

Sazby v chýších Gnistetti a královny Margherity pod Monte Rosou jsou nově upraveny takto: Za vstup 6 lir, za přenocování 10 lir, členové italského alpského klubu platí polovici.

Vévoda z Abruzz, člen panující rodiny italské, o jehož smělém výstupu na vrch sv. Eliáše v Aljašce přinesli jsme zprávu, dostoupil letos velice obtížného vrcholu beze jména ve skupině Montblaneské (3989 m), východně od známé Aiguille Verte; rovněž vystoupil letos jako první turista na Pointe Rocheuse nad Courmayeurem s vůdci Josefem Petigaxem a Laurentem Crouxem. Vévoda jest alpinistou prvního řádu.

Revue Alpine, vydávaná lyonskou sekcí Francouzského alpského klubu, jeden z nejlepších alpských časopisů, z něhož rádi přinášíme některé zajímavé zprávy, sděluje v posledním čísle, že v okolí Chamounixu spadlo neobvyklé v tu dobu množství sněhu až skoro do údolí; od té doby pak skoro po 14 dní byla hrozná horka v údolí.

Relief okolí Mont-Cervinu, jeden z největších, jaké dosud byly zřízeny, dokončil právě známý alpinista M. Infeld v měřítku 1:5000 — Mont-Cervin (Matterhorn) bude tedy na tomto reliefu skoro metr vysoký. Návštěvníci Jermattu naleznou relief příštího roku v tanním muzeu.

Tunel ledovcem má být proveden v Savojsku nad údolím Montjoie, jedním z nejkrásnějších v celých Alpách. Jest ještě asi v paměti mnohých našich čtenářů ohromná katastrofa z r. 1892, kterou způsobila spodní voda pod ledovcem Bionassay, provalivši se do údolí, a jež zničila úplně rozkošné lázně St. Gervais. Lázně byly sice ve dvou letech znovu postaveny, ale nebezpečí nové katastrofy je stále. Proto povolil francouzský parlament velký kredit za tím účelem, aby spodní vody byly sváděny stále zvláštním tunelem do údolí. Práce mají být hotovy v 18 měsících.

Otevření dráhy na Gornegrat opozdilo se až do 20. srpna. Návštěva byla zvláště první dny obrovská. Jízdní řád letošní, nyní již ovšem málo praktický, uveřejnili jsme ve 2. čísle Věstníku.

Část dráhy na Pannu, a sice trať z Malého Scheideggu k ledovci Eigeru, byla slavnostně otevřena 19. září t. r.

První výstup na velice nebezpečný Simelstock v Bernských Alpách podnikli v září Skot Mac Donald s vůdci Rudolfem a Petrem Christianem Almerem. Po sestupu prohlásili, že podruhé by nekonali tuto turu; vůdce pak dosvědčovali, že za svého života nepodnikli cestu tak obtížnou a nebezpečnou.

Neobyčejně rychlý výkon turistický učinil před krátkou dobou jistý Angličan v Engadinu. Vsadil se, že tak řečenou "Tour de la Diavolezza" z Pontresiny přes sedlo Diavolezza a Cabane Boval zpět zase do Pontresiny vykoná za pět hodin, a sázku vyhrál. Joanne počítá na tu cestu 9 hodin 15 m.

*

Cesty.

Odbor kufšetejnský něm. rak. Alpenvereinu má v úmyslu zříditi stezku až k *Hornému Scharlingerbodenu* v Kaisergebirge. Náklad rozpočten jest 1400 zlatými.

Do velkolepých *Tammeröfen* u Gollingu zřídona nová stezka, takže může se nyní jimi v celé jejich délce projítí.

Odbor gleiwieský něm. rak. Alpenvereinu, jenž hodlá v údolí hirsbašském (pobočném z údolí fušského) postaviti chatu, zřídí i cesty v její okolí, zejména na Hirsbachthörl, Hohe Tenn, pak dva přechody do údolí Kaprunského.

Odbor mnichovský něm.-rak. Alpenvereinu společně s odborem Weilheim-Murnauským zřídil dal novou cestu k hřebenu *Herzogenstandu* přes *Kaseralm* a *Schwarzraingraben* do *Ohlstattu*, čímž se cesta tato o půl hodiny krátí.

Cesta k chatě *solsteinské* skrze romantickou „*Kranebitterklamm*“ opravena tím způsobem, že zřízen nový most a troje nové schody, takže cesta tato jest nyní zcela schůdná. Tak zv. *Höttinger Schützensteig* na Malý Solstein opraven a znovu označen, takže lze po něm i bez vůdce stoupat. Nová stezka zřizuje se od chaty přes Krönachr a údolí Wörgelské. Cestou tou zkracuje se výstup na Velký Solstein o $\frac{1}{4}$, na Malý o $\frac{1}{2}$ hodiny.

Odbor rosenheimský něm.-rak. Alpenvereinu zřídil velkým nákladem od chaty svoji pod *Brünsteinem* (v bavorském předhoří) novou stezku na vrchol tohoto.

Odbor pražský něm.-rak. Alpenvereinu zřizuje přechod od chaty *habašské* přes *Habachscharte*, ledovec *viétragenský* na *Kesselkopf* a k chatě *pražské*. Vzhledem k tomu, že cesta údolím *habašským* k *berlínské chatě*, tamtéž letos zbudovaná, rovněž se zřizuje, bude naznačena cesta pro příchozí ze severu nejkratším spojením k výstupu na Vel. Venediger. — Týž odbor staví novou cestu od *Matscher Bildstöcklu* do *Kurzgrasu* v údolí šnalském jakožto pokračování cesty loni z chaty *karlovarské* k *Matscher Bildstöcklu* zřízené. — Týž odbor přeložil část cesty z *Krimlu* do *Gerlosu*.

*

Chaty.

Nová chata sekce *Brescia* vlášského alp. klubu otevřena na sedle *Gavin* v skupině *ortleské*.

Vzhledem k tomu, že fond k postavení chaty na *Untersbergu* za rok minulý vzrostl ze 6000 na 17.000 M. a princ regent bavorský povolil, by chata tato postavena byla na místě vyhlédnutém (blíže t. zv. *Goldbrünnlu* pod *Berchtesgadenským Hochthronem*), lze očekávat, že chata ještě letos bude postavena.

Vyloupení chat stává se v alpských časopisech bohužel stálou rubrikou. Tak vyloupeny opět koncem června chata *darmstadtská* ve skupině *ferwalské*, chata *kemptenská* ve skupině *algauské*.

Chata *opavská* ve skupině *ortleské* vzala v zimě 1898 pohromu; bylať část její lavinou odtržena a střecha částečně smetena. Chata byla však opětně znovuzřízena.

Nová chata (rifugio Genova) byla otevřena ve výši 1970 m pod Punta Snd dell' Argentera v Alpách přímořských; jest položena tak šťastně, že možno z ní činiti velké množství výstupů.

Turinská chýše na Col du Géant nad Courmayeurem se nově upravuje a rozšiřuje; tato úprava byla věru na čase a naprosto nutná, neboť dosavadní chýše byla upravena bídne a nevyhovovala ani trochu slušnějším požadavkům.

Chýše zřízená sekci Pfalzgau D. Ö. A. V. na severním svahu Sorapissu, ve výši 1928 m byla rozšířena a má v letě hospodářství. Místa v ní je pro 12 osob

*

Vůdcovství.

Nové sazby pro vůdce v Suldenu a Laasu (skupina *ortleská*) vypracovány a vydány sekci pražskou n. a r. a. sp. Sazby tamní jsou nyní úplně a zcela přiměřené.

Všeobecné sazby pro vůdce a nosiče v Alpách švýcarských upravil a vydává ústřední výbor švýcarského klubu alpského. Upraveny jsou dle jednotlivých východišť a udávají sazbu pro vůdce a nosiče, dobu trvání pochodu, výšku hory neb přechodu a obsahují příslušnou část mapy. Posud vyšel díl I. (Alpy Walliské a Waadtské) a III. (Ob a Nidwalden, Uri, Glarus, Sv. Hav. Oberland a Graubünden). Díl II. (Alpy Bernské) má býti vydán na přes rok. Týž spolek vydal řád týkající se konání zvláštních běhů pro vůdce za účelem dokonalejšího výcviku. Zavedení a řízení běhů takových jest věcí odborů, jimž dostane se od ústředního sboru subvence po 10 fr. za každého účastníka. V oddělení theoretickém, jež trvatí má nejméně 6 dní, má se čekatelům dostati nejpotřeb-

nějšího poučení ze zeměpisu, o používání map, o chování se k turistům, o používání srazeb, pak pokynů k zachování zdraví, o výzbroji, čistotě, o zachování se v případech neštěstí, o udělování a používání alpských cnat, konečně o některých základních pojmech z geologie. V praktickém oddílu aji čekatelé prokazují svou způsobilost v terainu.

Odbor bolzanský něm.-rak. Alpenvereinu spracoval novou sazbu vůdců pro údolí Passa se stanovišti: Campitello, Fedaja, Antrinhaus, Vigo, chata vajoletská. Sazba ta byla úředně schválena a vydána v příručném formátu v německé a vlášské řeči.

*

Různé zprávy.

První společenský večer našeho odboru bude se konati v sobotu dne 8. října t. r. o 8. hodině večer v sále Umělecké besedy (dům Zemské banky). Večer bude zahájen přednáškou předsedy, p. prof. Dra *Chodounského*: „Z ovzduší slovanských Alp“. Při koncertu po přednášce účinkovati bude profesor konservatoře p. *K. Hoffmeister*, jenž přednese Čajkovského Dumky, Smetanův Obkročák a Rubinsteinovu Etudu, pak p. *Josip Germ*, naši společnosti mile známý pěvec, který zazpívá některé slovinské a chorvatské písně. — Upozorňujeme, že k tomuto večeru budou ještě dle obvyklého způsobu zaslána zvláštní oznámení všem pp. členům, že však budoucně budou večery ohlašovány bez zvláštního pozvání v „Alpském Věstníku“, což zajisté dostačí úplně. — Zadáme slušně ctěné členstvo, aby po dobu, kdy bude se přednáseti i ve chvílích, kdy právě bude se konati některé z čísel koncertního programu, nedalo sobě donášeti jídla a nápoje, nač dosti je času před přednáškou i v době mezi jednotlivými čísly. Zároveň žádáme, by se nekouřilo po dobu přednášky.

*

Otázka zdanění alpských chýší v Rakousku působila v posledním čase alpským jednotám mnoho starostí. Zejména po zavedení nových zákonů berních objevilo se nebezpečí, že horlivost berních orgánů také zde bude hledati zdroj příjmů. Včasněmu zakročení velkých spolků alpských a ochotě ministra financí dra. J. Knizla jest děkovati, že nebezpečí to zažehnáno. Vynesením, jež bylo vydáno účastněným zemským vládám, a o němž předsednictvo něm. a rak. klubu alpského ministerstvem současně a přímo bylo vyrozuměno, poukázáno především k tomu, že dani domovní podrobeny mohou býti chýše ochranné jen dotud, pokud je lze považovati za obytné domy, a dani činžovní jen ohledně vybraných poplatků, a to jen dotud, pokud poplatky tyto nejsou náhradou za opotřebení zařízení, za použití paliva a svítiva, jakož i příspěvkem na udržování cesty, čili jinak, pokud chýše poskytuje nějaký skutečný zisk, což arci jest možno jen v nejbližších případech. Pokud jde o daně výdělkovou, povolil ministr financí zásadně osvobození pro všechny chýše, v nichž není stále hospodářství zřízeno, jakož i pro chaty, v nichž se provozuje hospodářství na účet příslušného spolku nebo odboru. Vyňato z osvobození toho jest jen několik podniků, které vlastně mají jen jméno horské chýše, vskutku však jsou výnosnými horskými hostinci. Jest to berlínská chýše v údolí Zillerském, Glocknerhaus v Korutanech, chýše dražďanská v Stubaiských Alpách, Schaubachova chýše nad Suldenem a Schlernhaus u Bolzana. O šesti jiných chýších nařizuje pak ještě podrobnější šetření. Ústřední výbor n. a r. alp. sp. vyslovil za prokázanou ochotu a přízeň ministrowi financí vřelé díky. Příznivé toto rozhodnutí otázky zdanění jest arci velice vhod též slov. alp. družstvu, z jehož 10 chýší posud žádná neposkytuje takového výtěžku, aby po tomto rozhodnutí ministerstva mohl býti zdaněn.

Zapisujme se všude česky v hotelech, hostincích a chýších! Jen tak počneme zjednávat našemu jazyku platnost i v cizině. Peníze od nás bere každý jako od Němce, Francouze, Angličana atd., a jako ti oznamují se ve své řeči, tak činíme i my. Němce, Francouze, Angličana, Itala nenapadne ani, aby se zapisoval jiným jazykem než svým; řídíme se tedy všude všeobecným pravidlem. Dnes chodí českých turistů ve všech alpských zemích dosti a nemusíme se obávat o to, že by našim zápisům lidé nerozuměli. Konstatujeme s potěšením, že výjimky jsou velmi řídké, avšak netřeba ani těchto výjimek.

Nová zastávka Johnsbadthal u Gstatterbodenu v Gesäuse bude otevřena příštím jarem. Tím značněji zkrátí se hlavně výstup na velmi navštěvovaný Reichenstein.

U Antholzského jezera ve skupině Riesenfernerů otevřen byl v srpnu malý, příjemný hotel p. E. Toldtem. Pobyt na jezeře je velmi příjemný, kuchyně dle zkušeností pisatele velmi chutná.

Na sedle Lusía v Dolomitech mezi Paneveggem a Moňnou, s něhož otvírá se překrásná vyhlídka na skupinu Paly, Marmolaty a Rosengarten, postaven byl letos ve výšce 2056 m nový hotel.

Alpská výstava v Zugu. Od 24. do 31. července pořádala sekce Rossbergská švýcarského alp. klubu zajímavou výstavu, ve kteréž kromě výzbroje, fotografií atd. umístěny byly velké sbírky nerostů, květin, alpských motýlů, staré i nové geologické mapy okolí zugského jezera, starých přechodů přes Gotthard, tak že výstava byla nejen zajímavá, ale také velmi poučná.

Povodeň, která stihla 3. srpna t. r. Lambašské údolí u Brienze, způsobila ohromné škody. Potok zvaný Lambach strhl ochranné stavby a velké kameny do údolí a poškodil značně dráhu z Meiringen do Brienze. Ukázalo se, že proti velkým živelním katastrofám všechny nákladné stavby a mocné hráze nebyly nic platny. Ve dvou letech jest to již druhá živelní nehoda, která postihla údolí.

Příprava čaje na cestě. Člen sekce St. Gallen švýc. alp. klubu O. Buchenhorner doporučuje turistům v případě potřeby tuto přípravu: Do litrové láhve dají se 2 lžičky čajových listů a as 12 kousků cukru; večer naplní se láhev vodou třeba studenou a postaví neb zavěsí se kdekoli. Ráno jest čaj hotov a přelije se skrze muselinový váček do sklenic. — K tomu připomínáme, že užíváme na cestě přístroje k vaření čaje, který jest velice lehký (400 gramů) a v němž možno i při největším větru uvařit čaj i na vysokých vrcholech. Neplatný přístroj, který lehce lze vložit do ruksaku neb do kapsy, obsahuje v obalu tři šálky, tolikéž lžiček a nádobku na lž i vodu. Sestroj je dle přesného návodu p. univ. stud. Bartoška; obdržeti jej možno u klempíře pana Dvořáka na Smichově, Jakubské náměstí.

Věstník obdrží členové českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok I zl. 50 kr., pro členy klubů turistických I zl.

Věstník vydává český odbor slov. alp. družstva redakcí Dra Bohuslava Franty v Praze-II., Zahofánského ulice č. 1944.

Alpský Věstník vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září

Slovanské Alpy.

Důležitá knížka pro turisty.

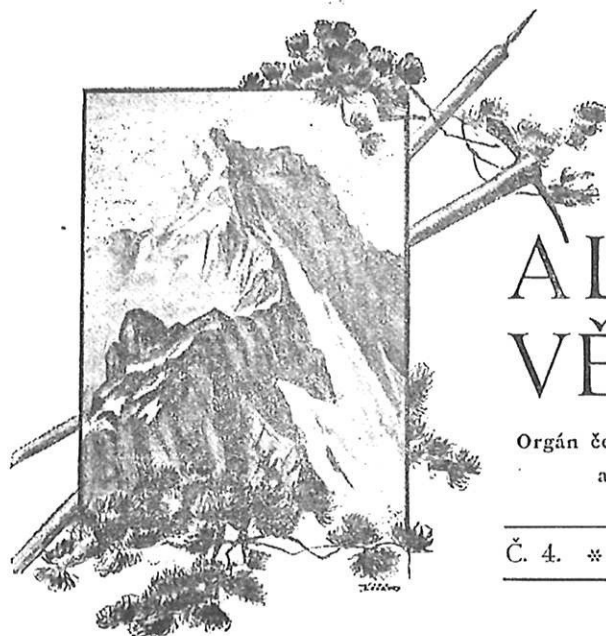
OBSAH:

Všeobecné pokyny: Program. Výstroj. Pochody. Povětrnost. Vůdcové. Dieta cestovní. — Cestovní literatura. Mapy. — Seznam místních jmen slovinský a německý. — Přehled horských tur v Slovanských Alpách. Julské Alpy. Karavanky. Saviňské Alpy. Kras. — Letní sídla. V Krajině. V Korutanec. — Pošty. Hostince. Seznam horských chýší. Seznam autor. vůdců. Sazba vůdců. — Seznam členů čes. odb. slov. alp. družstva. — Turistické záznamy. Kalendář. Záznamy tur. — Cena pro členy 50 kr., pro nečleny 80 kr. (poštou o 5 kr. více). Objednávky vyřizuje

knihkupectví a nakladatelství FR. ŘIVNÁČE v Praze,

na Filitopě č. 24

Tiskem J. Ottý v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alpského družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 4. * LISTOPAD. * R. I.

Übergossene Alpe a Hochkönig.

Traverse z Urslauthalu do Mitterbergu.

Napsal dr. Stan. Prachenský.

(Dokončení.)

S tlukoucím srdcem a jsouce rozčileni událostmi posledních okamžiků přecházeli jsme sněh a dostoupili krátce po té římsy skalní, zrovna tak velké, že jsme tam mohli každý jednu nohu postavit a jednou rukou o skálu se opřít. Pod námi sněh a vedle nás po levici strmý kuloár sušný, po pravici skála skoro kolmá. Na druhé straně kuloáru, ve výšce asi 60 nebo 70 m viděli jsme již ku skále připevněná drátěná lana, ba i celá železná zábradlí, vysoko nad sebou na skále opět po dlouhé době červenou značku. Od míst těchto dle sdělení vůdce již jen několik minut byla vzdálena pravá z obou skalních bran, zvaných Teufelslöcher, kterou vedla nás cesta.

Jakýsi pocit jistoty a bezpečnosti vzbudil ve mně pohled na onen kus skály drátěným lanem opatřený, pocit nikoli nepříjemný po tom, co jsme právě zažili.

Leč dlouho jsme se netěšili. Nová překážka stavěla se nám v cestu. Na úzké skalní římsce vůdce náš nás opustil, řka, že musí ve skále se obhlédnouti, bude-li tamtudy někudy možno dostat se vzhůru. Kratčeji byli bychom se sice dostali nahoru přes sněhový kuloár, o němž již zmínka se stala, tu bylo však nebezpečí, že sněh nás neudrží.

Byly to trapné chvíle, než Hilzensauer se navrátil, trapné jednak dojmem nehody, jež málem byla by se přihodila, jednak nejistotou, na-